

повинна передбачати усвідомлення майбутніми вчителями власних особистісних і професійних можливостей, розвиток педагогічних здібностей до рівня креативних; задоволення потреби у новизні і нестандартних способах розв'язання професійних проблем; установку на творчість і подолання стереотипних способів та формалізму у професійних діях; прогнозування шляхів і вдосконалення творчого потенціалу особистості майбутнього фахівця.

Список використаних джерел

1. Державна національна програма “Освіта” (Україна ХХІ століття). – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
2. Дубасенюк О. А. Креативний підхід до професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів / О. А. Дубасенюк // Креативна педагогіка. – 2011. – № 4. – С. 23 – 28.
3. Овчаров С. М. Індивідуально-диференційована система професійного навчання майбутніх учителів інформатики : монографія / С. М. Овчаров. – Полтава : АСМІ, 2010. – 120 с.
4. Сисоєва С. Основи педагогічної творчості : підручник / С. Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 344 с.

Нікітіна О. О.,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри методик дошкільної та
початкової освіти Центральноукраїнського державного
педагогічного університету імені Володимира Винниченка*

ЕЙДОТЕХНІКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ

ПРО ЧИСЛО В УЧНІВ 1 КЛАСУ НУШ

Сучасне освітнє середовище пропонує педагогам значну кількість оригінальних технологій, методик, прийомів навчання учнів початкової школи.

Саме тому впровадження інноваційних освітніх технологій набуває все більшої актуальності.

Можливості застосування ейдетики під час формування математичних уявлень у дітей досліджували Є. Антощук, І. Матюгін, І. Рибнікова, Т. Слоненко та ін. [1]. Саме поняття «ейдотехніка» не нове й відоме ще з епохи античності. Давні греки вважали, що людина думає, мислить ейдосами – образами. Вперше термін «ейдетика» увів німецький психолог Е. Йєншем, а поширення і глибокого вивчення термін набув у дослідженнях видатного психолога О. Лурії, який поділив методики запам'ятовування на два основних напрямки: мнемотехніка (методи, у основі яких лежить вербально-логічне мислення); ейдетика (методи, засновані на конкретно-уявному мисленні) [там само, с. 5-14].

На сучасному етапі ейдетизм розглядається як різновид образної пам'яті, що виявляється у збереженні яскравих, наочних образів предметів і явищ, сприйнятих раніше, коли їх немає в полі зору й вони не сприймаються органами чуття [2]. Ейдетика налічує близько тридцяти методик і технік, в основі яких лежить застосування різноманітних графічних образів, цікавих ігор, вправ тощо. Ейдетика розглядає навчання як творчий та вільний процес, який відбувається під час ігор, які ще властиві першокласникам.

Упровадження даної методики в освіті України здійснив Є. Антощук. Він зазначив, що вміння дорослого «спускатися» до рівня дитини, тобто бачити яскраво, вміти дивуватися, фантазувати – це і є ейдетика. Ейдетика для дітей використовує всі навчальні матеріали з навколишнього простору: від улюблених іграшок і книжок до предметів побуту, інструментів, тварин, транспортних засобів і т. д. Методика дозволяє виховувати всебічно розвинену особистість, впевнену в собі з творчим підходом до життя [5, с. 22 – 26].

Методики ейдетики різноманітні: запам'ятовування слів (зокрема, іноземних); цифр; облич; імен; віршів; прозових текстів; номерів телефонів тощо. Завдяки цим методикам в дітей розвивається зорова, слухова, тактильна,

нюхова пам'ять, довільна увага, вербальне та невербальне мислення, вміння відтворювати, творча уява й мовлення [6, с. 22 – 24].

Існує метод запам'ятовування цифр та чисел за асоціаціями «Системи ЦОК» (цифро-образне кодування). За допомогою цієї системи можна уявляти цікаву історію певних персонажів, а знаючи перекодування (кожному образу відповідає певна цифра) – легко відтворити в пам'яті цифри. Для того, щоб діти чітко знали та уявляли, які предмети до якої цифри відносяться, потрібно на заняттях, вдома використовувати колаж з цифрами. Можна, щоб діти намалювали свій особистий колаж. Головне під час запам'ятовування чисел – уявляти всіх дійових осіб живими і змушувати їх у незвичайний спосіб спілкуватися між собою. Створити зорові образи допомагає комп'ютерна презентація з розміщеними на слайдах яскравими ілюстраціями або малюнки. Після того як діти чітко вивчають цифро-образне перекодування, можна переходити до використання асоціативних зв'язків. Для асоціативних зв'язків використовують методи запам'ятовування: метод колажу, метод крючків, метод Цицерона та інші.

Використання ейдотехніки на уроках математики вимагає від вчителя дотримання низки правил: кожна гра – це комплекс завдань, які виконує учень за допомогою картинок, іграшок, тактильних карток, кубиків, цеглинок; завдання подаються учням у різних формах: у вигляді моделей, схем, площинного малюнка, інструкцій; завдання розміщені в порядку ускладнення, тобто від простого до складного; більшість ігор не вичерпується запропонованими зразками, а дозволяють учням складати нові варіанти завдань, займатися творчою діяльністю; ігри не сумісні з примусом, створюють атмосферу вільної та радісної творчості. Головне питання під час тренування асоціативного мислення звучить так: «Про що ти подумав?». «Ейдетика» пропонує організовувати роботу з учнями на основі: вільних асоціацій, пов'язаних з предметними образами; асоціацій за кольором; асоціацій,

пов'язаних з геометричними формами; тактильних асоціацій; предметних асоціацій; звукових асоціацій; смакових асоціацій; нюхових асоціацій; графічних асоціацій [3, с. 111 – 117].

Отже, використання ейдотехніки на уроках математики в першому класі під час формування поняття про число та кількість допоможе зробити освітній процес цікавим, яскравим та ефективним. Ця технологія дозволить залучити дітей до навчання через гру, розвинути пам'ять, уяву та фантазію, а це є передумовою розвитку творчого та критичного мислення, що визначено одним із завдань нової української школи.

Список використаних джерел

1. Антощук Є. В. Учимося запам'ятовувати і пригадувати: Швидка пед. допомога від Укр. школи ейдетики Мнемозіна. Київ. Вирій, 2007. 156 с.
2. Антощук Є. В. Швидка педагогічна допомога від «Української Школи ейдетики». 8 уроків з техніки ефективного запам'ятовування будь-якої інформації. Вінниця, 2002.
3. Грама Г. П. Підготовка майбутнього вихователя до формування поняття про число *Методична скрбничка вихователя*. 2017. № 9 С. 24 – 26.
4. Зіганов М. Мнемотехніка. Москва, 2000. 173 с.
5. Камангар М. Теоретичні засади інноваційних тенденцій розвитку сучасної освіти. *Дитячий садок*. 2009. № 2. С. 22 – 26.
6. Чепурний Г. А. Серія «Як навчитися легко вчитися». Книга 1. Асоціативний зв'язок, цифри та творче мислення: навчально-методичний посібник. Вінниця : ВМГО «Розвиток», 2006. 80 с.